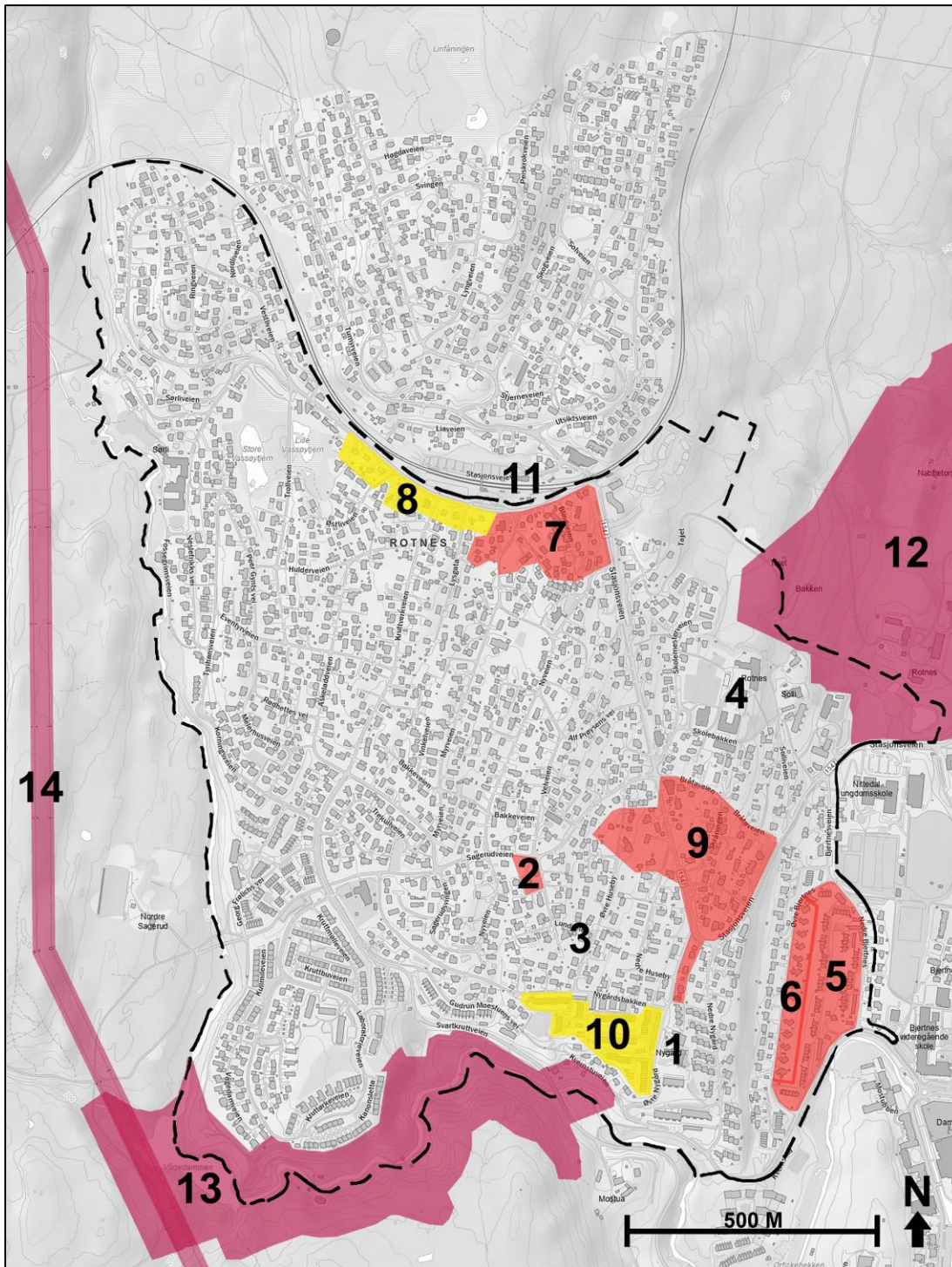

Kulturminnerapport

Områdeplan Midtre Rotnes

05 2024

1.1 Innledning

Denne kulturminnerapporten er utarbeidet som et beslutningsgrunnlag i forbindelse med områdeplan Midtre Rotnes, plan-ID 286. Rapporten leveres i to deler: en skriftlig rapport og et verdivurderingsskjema over kulturminneverdier (enkeltojekter) i planområdet; «Vurderingsskjema Rotnes». Bestemmelser i kapittel 1.19 i kommuneplan for Nittedal kommune 2023-2035, som setter krav om verdiregistreringer av kulturminner og kulturmiljø, har vært føringsgivende for rapporten og hvordan registreringene ble gjennomført.

Kulturminneregistreringene for områdeplanen er gjort i henhold til anerkjent metodikk for verdivurdering av eldre bebyggelse, som utarbeidet av Riksantikvaren (Riksantikvaren). Det er også tatt utgangspunkt i Jo Sellægs metode for verdivurdering, da denne metodikken ble tatt i bruk i Nittedal kommune under arbeidet med kommunens kulturminneplan i 2014. Men metodikken i denne rapporten lener seg tungt på Riksantikvarens metodikk. Enkeltojektene og kulturmiljøene er i dette arbeidet gitt en verdivurdering basert på 8 enkeltstående verdikriterier: kunstnerisk/arkitektonisk verdi, kulturhistorisk verdi, miljø/strøksverdi, representativitet, autentisitet, sjeldenhet, tilstand og alder. Hver og en av disse kriteriene tildeles en verdi i vernekategoriene Svært høy (S), Høy (H), Middels (M) og Lav (L), og enkeltojektet er deretter gitt en samlet verdi med utgangspunkt i hver enkelt vernekategori sin score.

I denne rapporten har vi også gitt noen utvalgte kulturmiljø en verneverdi, med utgangspunkt i de selvsamme verdikriteriene. Da de utvalgte kulturmiljøene består av enkeltojekter både med og uten verneverdi, blir verdivurderingen noe annerledes enn for enkeltojekter. Vurderingene er gitt ut ifra en helhetsvurdering av det valgte kulturmiljøet, og er ment å gi en pekepinn til de kulturminneverdiene som det angitte området/miljøet innehar.

Innenfor planområdet har det blitt foretatt vurdering av SEFRAK-registrerte bygg, bygninger som er inkludert i MOV-registeret (Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram), bygg oppført etter 1930 samt enhetlige bygnings- og kulturmiljø fra både før og etter 1950. Herunder ligger også bygninger som er regulert til hensynssone bevaring. Det er ingen fredet bebyggelse innenfor planområdet.

Planområdet har vært befart i forbindelse med registreringsarbeidet, og det er benyttet digitale verktøy som Riksantikvarens database Askeladden, Google Street View, nettstedet kommunekart.com, historisk kildemateriale fra Nasjonalbiblioteket, samt kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø 2023-2035 (KPA), til innhenting av grunnlagsmateriale. Nittedal kommunes planavdeling, samt Fortidsminneforeningens lokallag for Nittedal og Hakadal, har vært svært hjelpelig med forhåndsbefaringer og historisk informasjon, og har bidratt med god oversikt over fokusområder som behøvde registrering. Under befaring kunne også huseiere gi verdifull informasjon om eiendommenes historikk.

I «Vurderingsskjema Rotnes» angis gnr/bnr, samt bygningsnummer for hvert enkeltojekt, hvilket har gitt grunnlag for en kartoversikt over registrerte kulturminner utarbeidet av Nittedal kommune.

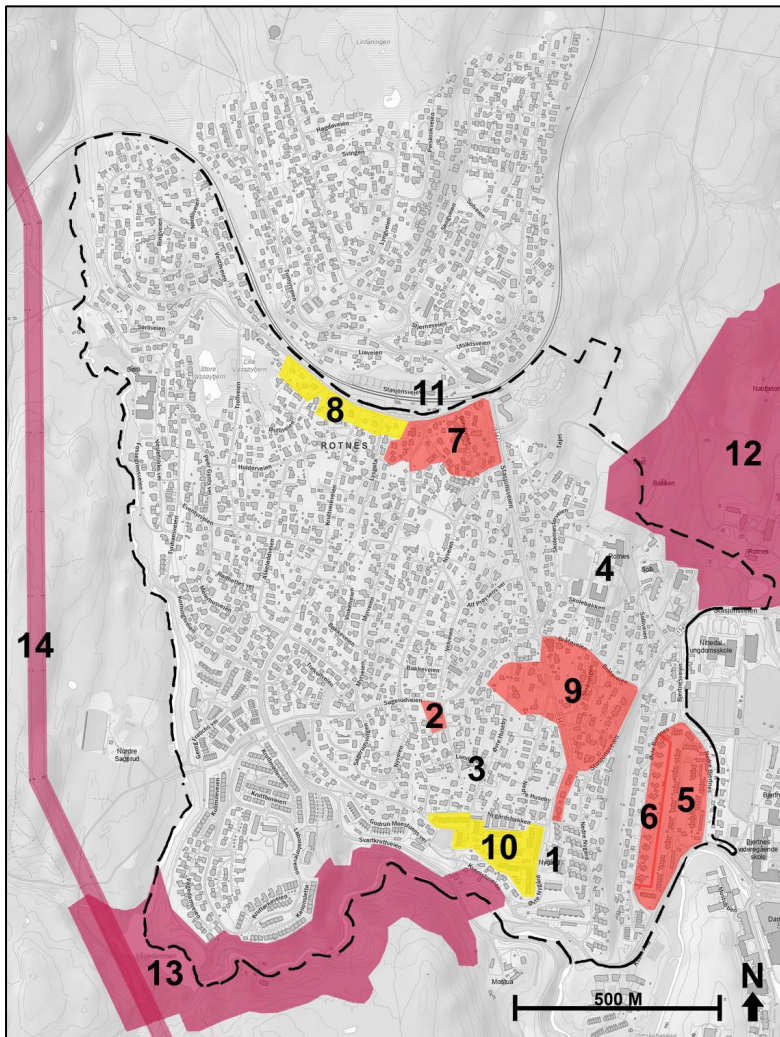
Kulturminnerapporten, samt «Vurderingsskjema Rotnes» er utarbeidet av Sweco, ved seniorrådgivere for kulturmiljø, Gøril Nordtvedt og Randi Reisæter. Alle foto er tatt av Sweco, med mindre annet er oppgitt i beskrivelsen.

Forside: Kart med plangrense (sort stiplet linje) lagt oppå data fra Askeladden.no. Utvalgte kulturminner og kulturmiljø som er omtalt i egne kapitler i denne rapporten er markert med tall og farger. Kulturmiljø som er angitt verneverdi er tillagt egen farge; Lilla for svært høy verdi (S), Rød for høy verdi (H) og gul for middels verdi (M). Merk at det i rapporten også er omtalt enkeltojekter som ikke er kartfestet med tall eller farge i forsidekartet. Kart: Sweco. Plangrensen er hentet fra Nittedal kommune.

1.2 Innhold

1.1	Innledning	2
1.2	Innhold	3
1.3	Oversiktskart med utvalgte kulturminner og kulturmiljø	4
1.4	Områdehistorikk	4
1.5	SEFRAK- og MOV- registeret	5
1.6	Kulturmiljø i planområdet	6
1.6.1	Rester av eldre gardsbruk på Rotnes (Nr.1-3, samt 5)	6
1.6.2	Den tidlige hyttebebyggelsen på Rotnes	11
1.6.3	Rotnes skole i Skolebakken 4 (Nr.4)	12
1.6.4	Rekkehusene på Bjertnes (Nr.5)	13
1.6.5	Vinkelhusene, Øvre Bjertnes 2-28 (Nr.6).....	15
1.6.6	Sørliveien og sideveier (Nr.7-8)	16
1.6.7	Boligmiljøene langs Stasjonsveien (Nr.9)	22
1.6.8	Øvre og Nedre Nygård (Nr.10)	25
1.7	Andre viktige kulturmiljø i og nær planområdet	27
1.7.1	Nittedal jernbanestasjon (Nr.11)	27
1.7.2	Rotnes Bruk (Nr.12)	27
1.7.3	Nittedals Krudtværk (Nr.13)	28
1.7.4	Kraftledning 300 kV Nedre Vinstra-Oslo (Nr.14)	28
1.8	Referanser	29
1.9	Vedlegg	30
1.9.1	Vedlegg 1. Kartutsnitt med verdivurderinger, Rotnes.....	31
1.9.2	Vedlegg 2. Kartutsnitt med verdivurderinger, Rotnes sør	32

1.3 Oversiktskart med utvalgte kulturminner og kulturmiljø

Figur 1: Kart med plangrense (sort stiplet linje), kulturminner og kulturmiljø nevnt i rapporten. Nummeringen brukes rundt i rapporten og refererer til følgende:

Nr.1: Øvre Nygård 10 (enkeltminne)	Nr.8: Sørliveien
Nr.2: Sagerudveien 16	Nr. 9: Boligmiljø langs Stasjonsveien
Nr.3: Lundveien 19 (enkeltminne)	Nr.10: Øvre og Nedre Nygård
Nr.4: Rotnes skole i Skolebakken 4 (enkeltminne)	Nr.11: Nittedal jernbanestasjon (enkeltminne)
Nr.5: Rekkehuse på Nedre Bjertnes	Nr.12: Rotnes Bruk
Nr.6: Vinkelhusene, Øvre Bjertnes 2-28	Nr.13: Nittedals Krudtværk
Nr.7: Sørliveiens sideveier (bl.a.Myrveien, Blindveien, tårnhuset).	Nr.14: Kraftledning 300 kV Nedre vinstra-Oslo

1.4 Områdehistorikk

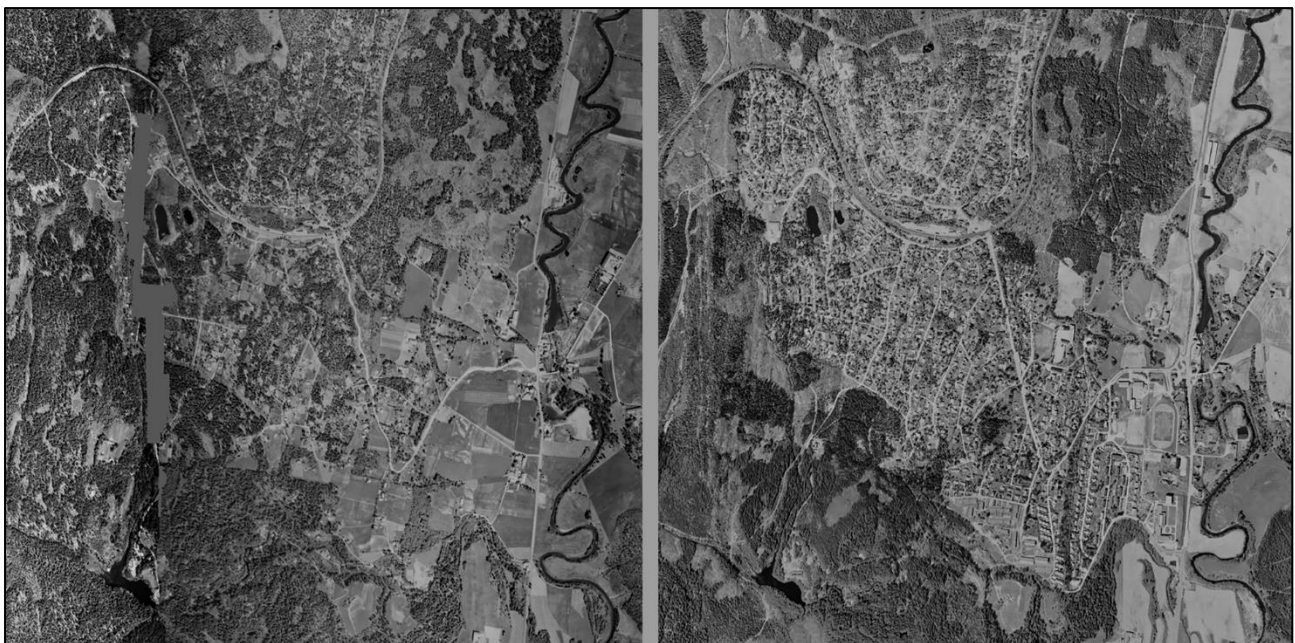
I en reisebeskrivelse fra 1928 beskrives Rotnes slik:

«Du farer raskt forbi kommunelokalet og Bjertnes, hvor veien tar av til Nittedals kruttverk, og så får du gjøre en kort stans ved Rotnes, centrum i nordre Nittedal. Her tar veien av til Nittedal stasjon, som ligger omtrent 1 km. Op i åsen på vestsiden av dalen. Siden Nordbanen blev bygget i 1900, er det blitt folksomt i stasjonsområdet. Langs «Stasjonsveien» er der nu villa ved villa på begge sider, vakre og velstelte, de fleste med frodige haver i den fruktbare sydvendte silurjorden. Alt i alt bor det kanskje innpå tusen mennesker i strøket omkring Nittedal stasjon. De fleste av disse har sitt arbeide

i Oslo, men her er også mange forretningsfolk. På østsiden ligger mange bondegårder: Holter, øvre og nedre Haug, og lenger inn mot åsen Østby, Nordby og Ruus. Nitelven danner en foss ved Rotnes, og her er bygget mølle, sag og frørenseri» (Foreningen Kjenn ditt land, 1928, s. 4)

Den første jernbanen i Norge ble åpnet i 1854 (Kirkeby, 1961, s. 72). Da Gjøvikbanen, som da het Nordbanen, åpnet i 1902 lå Nittedal stasjon langt oppe i skogen, et godt stykke unna hovedfartsåren til og fra Oslo i øst; Hadelandsveien. Det var ingen bebyggelse ved stasjonen den gangen, og man måtte bygge det som ble Stasjonsveien – beskrevet av Kirkeby som «lang og kronglete» (Kirkeby, 1961, s. 72).

Det har bodd folk i Nittedal i lang tid, og jordbruket har vært en svært viktig del av næringslivet her, så vel som industri og sagbruk (Asplan Viak, 2021, s. 16). For utviklingen av Rotnes fra landbruksområde til by var Gjøviksbanen og etableringen av Nittedal stasjon tidlig på 1900-tallet helt sentralt. Dette ser vi tydelige bevis for i den siterte teksten fra «Kjenn ditt land» i avsnittet over, hvor det i denne 1928-utgivelsen skrives at «alt i alt bor det kanskje innpå tusen mennesker i strøket omkring Nittedal stasjon» (Foreningen Kjenn ditt land, 1928, s. 4). Dette tyder på en relativt eksplosiv utvikling på Rotnes over kort tid. Flyfoto over området viser til det samme, her vist ved å sammenligne bilde fra 1946 med et tatt 40 år senere, i 1986:

Figur 2: Flyfoto som viser utviklingen av Rotnes fra 1946 (t.v.) til 1986 (t.h.). Kilde: Askeladden.no.

1.5 SEFRAK- og MOV- registeret

SEFRAK er et landsdekkende register over eldre bygninger og kulturminner i Norge. I Nittedal ble bygninger som er eldre enn første kvartal av 1900-tallet registrert og kartfestet i perioden 1975-1995. SEFRAK gir ikke automatisk verneverdi eller vernestatus, men er nyttig for å vite alderen på enkeltbygninger og bygningsmiljø.

I 1994 ble Nittedal med i Riksantikvarens miljøovervåkningsprogram «Gamle hus da og nå». Som ledd i dette programmet blir SEFRAK-registrerte bygninger i Nittedal kontrollregistrert hvert femte år. Siden 2016 har undersøkelsen, som nå heter «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner», endra seg til å også inkludere kommunalt verneverdige bygninger, listeførte kirker, og statlig listeførte bygg. Miljøovervåkingsprogrammet (MOV) gir en god oversikt over tap, endringer og fysisk tilstand på eldre og vernede bygninger i Nittedal. Det er også en vurdering av tapsårsaker, utvikling og tendenser i trusselbildet. (Nittedal Kommune, 2023). Tilstanden og tapsandelen for

SEFRAK-bygningene i en kommune over tid, kan også gi en indikasjon på presset og hvilke trusler bygningsvernet i kommunen står ovenfor.

Riksantikvarens database for registrerte kulturminner og kulturmiljø, Askeladden, har vært et viktig verktøy i arbeidet med kulturminneregistreringen for Rotnes. Både SEFRAK-bygg og de byggene som ble registrert under MOV-programmet, er lagt inn i denne databasen. I de fleste tilfeller er de overlappende, men noen få steder ser vi at et bygg har blitt inkludert i MOV-programmet, som ikke allerede var SEFRAK-registrert. Det er også flere tilfeller der bygget er kun SEFRAK-registrert, men ikke oppført som MOV. Alle disse bygningene er dog inkludert i kulturminneregistreringsskjemaet som følger denne rapporten.

1.6 Kulturmiljø i planområdet

Foruten enkeltobjektene, som har fått en verdivurdering i henhold til godkjente verneverdikriterier (ref. «Vurderingsskjema Rotnes»), vil denne rapporten også identifisere noen utvalgte kulturmiljø og/eller bomiljø som er tilskrevet en verneverdi. Formålet med dette er å kunne identifisere kulturmiljø og/eller bomiljø innenfor planområdet, hvor områdets samlede verdi er mer tungtveiende enn eventuelle enkeltobjekters verdi innenfor det gitte området, og kan dermed være sårbare for fortetning.

Rotnes har, som svært mange andre norske tettsteder, en omfangsrik bygningshistorikk, med bygninger som fremstår som svært gode arkitektoniske representanter for sin tid. Det være seg om de var bygget på 1800-tallet, eller 1930 - eller 90-tallet. Ved verdivurdering av kulturminner vil alder, historikk og representativitet være tungtveiende faktorer. Alle tidsperioder er observert og vurdert i arbeidet med registrering av de forskjellige boligmiljøene på Rotnes, men i rapporten er det gitt en naturlig alders-avgrensning rundt 1960-70-tallet.

Det noteres at det i planområdet er forekomst av eldre gjerdestolper, hagemurer, portstolper og eldre hager/trær, som alle er viktige elementer når det gjelder områdets bygningshistorikk. Det er ikke foretatt registreringer av disse enkeltobjektene til denne områdeplanen, da det primært bør skje på regulerings- og detaljreguleringsnivå. Dersom elementer som dette blir berørt av fremtidige reguleringsplaner, er det vår anbefaling at det som del av planarbeidet blir gjennomført en kulturminnefaglig vurdering.

1.6.1 Rester av eldre gårdsbruk på Rotnes (Nr.1-3, samt 5)

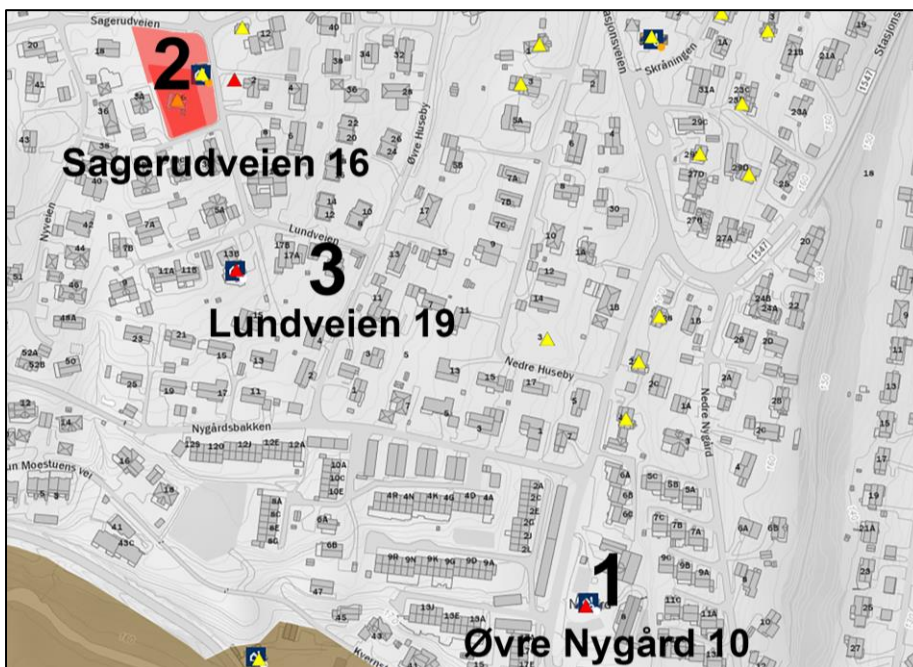
Norske Gårdsbruk fra 1941 oppgir at det i Nittedal på den tiden fantes om lag 100 gårdsbruk og 60 småbruk (Borgedal & Berg, 1941, s. 694). I eldre tider var bygda en utpreget jordbruks- og skogsbygd, men med jernbanen kom også pendlervirksomhet som i mye større grad gjorde det mulig for Nittedølinger å jobbe utenfor bygd og kommune (Borgedal & Berg, 1941, s. 694). Med det fulgte en økning i boligutbygging og, på 1950- og 1960-tallet, etablering av blokk- og rekkehusbebyggelse. Spesielt i søndre del av Rotnes.

I sentrale Rotnes i dag finner vi noen rester etter eldre gårdsbruk innimellom boligbebyggelsen. Det er især 4 tidligere gårdsmiljø som enten er merkbare i landskapet, eller som forteller en tydelig historie om transformasjonen på Rotnes fra landlig jordbruksmiljø til et urbanisert tettsted; den transformerte gården på Nygård som i dag er barnehage (Nr.1), våningshuset som tilhørte gårdsbruket på Bjertnes (inkorporert i kulturmiljø 5), et gårdsmiljø i Sagerudveien (Nr.2), samt et lite gårdstun i Lundveien (Nr.3).

På flyfoto fra 1946 (figur 3) ser vi hvordan søndre del av Rotnes så ut da det primært var spredte gårdsbruk og noen bolighus med store eplehager som preget landskapet. Her vises bygningene som enda står, og som er registrert i «Vurderingsskjema Rotnes» markert med gul pil og hvit tekst. I figur 4 ser vi en oversikt over hvordan boligmiljøene de nå tilhører, ser ut i dag.

Figur 3: Flyfoto fra 1946 med oversikt over eldre gårdsbebyggelse i søndre del av Rotnes. Kilde: Askeladden.no.

Figur 4: Oversiktskart over plassering av de eldre gårdsbyggene i dagens boligmiljø. Kilde: Askeladden.no

Den transformerte gården som nå utgjør Nygård barnehage (Nr.1) gir et godt bilde av hvordan et gårdsmiljø på Rotnes må ha sett ut ved århundreskiftet og utover 1900-tallet. Det tidligere våningshuset er SEFRAK-registrert med datering fra 1800-tallet, og befinner seg dermed også i MOV-registeret. I «Vurderingsskjema Rotnes» er verneverdien angitt til høy (H) for våningshuset og låvebygget.

Figur 5: Barnehagen på Nygård (Nr.1). Begge bygg er transformerte med moderniseringer, men gir god lesbarhet og historisk kontekst.

I Kvernstuveien 13 ved Nedre Bjertnes (i kulturmiljø nr. 5) finner vi et modernisert bolighus med svært få gjenværende detaljer som forteller om at dette har vært et våningshus til en eldre gård. Det er likevel tydelig fra flyfoto fra 1946 (figur 3) at bygningen var en del av et gårdsanlegg på 1940-tallet. Vi har inkludert bygget i denne rapporten da det har en historiefortellende verdi, med tanke på den store transformasjonen området gjennomgikk på 50-60-tallet. Huset er gitt verneverdi lav (L) i «Vurderingsskjema Rotnes», men inngår som del av kulturmiljø 5 på Nedre Bjertnes, som er angitt til verneverdi høy (H).

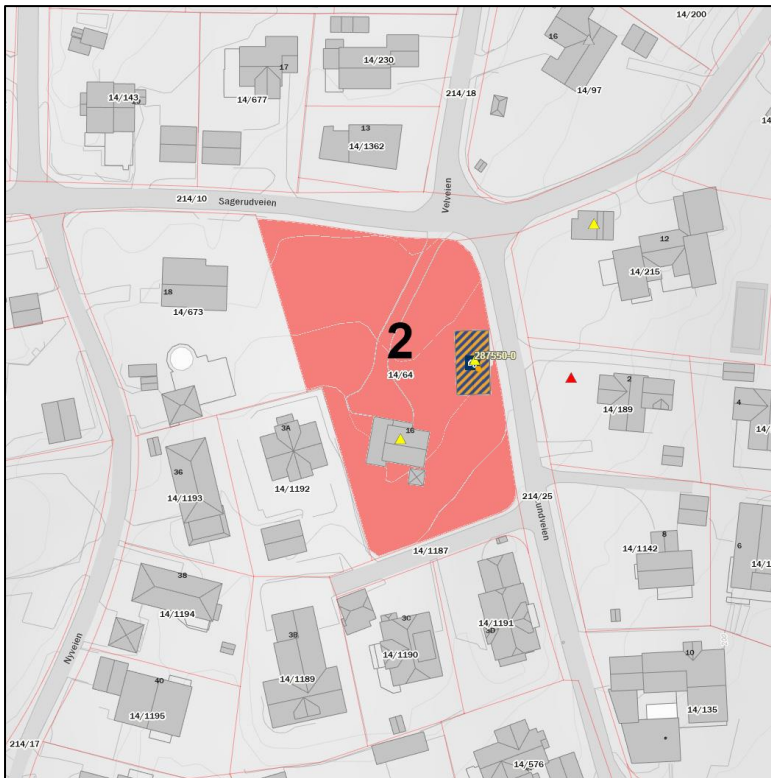

Figur 6: Forhenværende våningshus til gårdsbruk i Kvernstuveien 13. Kilde: Google Street View.

I Sagerudveien 16 (Nr.2) finnes det som kan anses som et særs autentisk og godt bevart lite

gårdsmiljø, med høy kulturmiljøverdi og høy enkeltverdi på bygningene. Det blå våningshuset og den røde låven (som er klassifisert som uthus) innehar store historiske kvaliteter og gir et godt bilde av hvordan et lite gårdsmiljø har sett ut på Rotnes tidlig på 1900-tallet. Begge disse bygningene er både SEFRAK- og MOV-registrert. I «Vurderingsskjema Rotnes» er enkeltobjektene gitt verneverdi høy (H).

Restene etter de andre eldre gårdsbrukene på Rotnes er såpass spredt og fragmentert at det ikke er mulig å gi én samlet verneverdi for dem som helhetlige kulturmiljø, men Sagerudveien 16 anses å være av en slik karakter at det kan identifiseres som et samlet miljø, og gis høy (H) verneverdi. Det anbefales å legge inn hensynssone c (H570) på dette kulturmiljøet i områdeplanen.

Figur 7: Kulturmiljøet i Sagerudveien 16 (Nr.2). Kart: Sweco. Kilde: Askeladden.no

Figur 8: Den røde låven og det lyseblå våningshuset i Sagerudveien 16 (Nr.2).

Figur 9: Gårdsplassen til det verneverdige kulturmiljøet i Sagerudveien 16.

I Lundveien 19, på hjørnet av Lundveien og Øvre Huseby, ligger et hvitt våningshus og en liten, vinkelformet låve (Nr.3). Låven har en forseggjort tørrmurt låvebro, som i senere tid er forsterket med betong og brosteinsbelagt. Vi finner både våningshuset og låven på flyfoto fra 1946, omgitt av dyrket mark. Ingen av dem er registrert i SEFRAK eller MOV-registeret. Det er uklart hvorfor, men lav alder (altså alder som ikke ble inkludert i SEFRAK-registeret), eller at de ikke ble fanget opp under MOV-registreringen, kan være en årsak. I «Vurderingsskjema Rotnes» er både hus og låve angitt til å ha verneverdi høy (H), da de er tydelige representanter for tidligere landbruksvirksomhet på Rotnes.

Figur 10: Rester etter eldre gårdsbruk i Lundveien 19 (Nr.3). Merk den flotte låvebroen som er svært godt bevart.

1.6.2 Den tidlige hyttebebyggelsen på Rotnes

De viktigste levningene etter Rotnes sin spede begynnelse som boligområde er å finne i de husene som begynte sin levetid som hytter. Vi finner flere eksempler av disse hyttene på Rotnes i dag. Det er riktignok en høyere konsentrasjon av opprinnelige hytter helt nordvest i planområdet, for eksempel Sørliveien, Vestliveien og Ringveien. Men de er stort sett spredt rundt over større område og befinner seg sjelden innenfor et klart avgrenset kulturmiljø. Den kulturhistoriske verddivurderingen er derfor gjort på enkeltobjekter framfor å identifisere kulturmiljøer. Hyttene er heller ikke kartfestet her i rapporten.

Hyttene karakteriseres av en enkel byggestil; en- eller toetasjes småhus i tre, med skråtak, ikke ulikt det vi forbinder med enkle hytter i dag. Noen av hyttene har senere fått sveitserstil- eller jugendelementer, som i Sørliveien 22 (mulig opprinnelig hytte) eller Sagerudstubben 20 (figur 12). De fleste av hyttene har blitt utvidet og modernisert i årenes løp, noe som gjør dem vanskeligere å identifisere. Men det finnes fortsatt tidligere hytter som gir oss et bilde av hvordan bebyggelsen på Rotnes har sett ut før boligveksten tiltok i løpet av første halvdel av 1900-tallet.

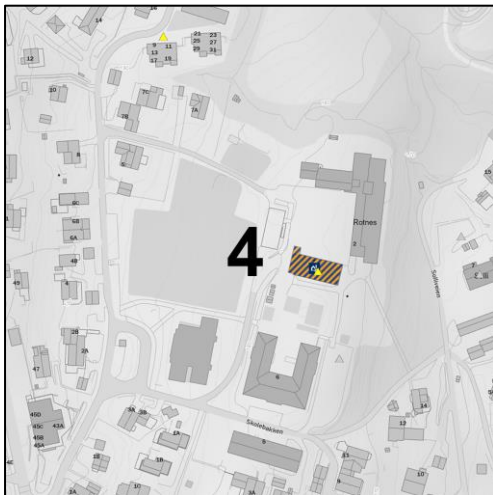
Figur 11: Mulige opprinnelige hytter i Vestliveien 17 (t.v.) og Ringveien 26 (t.h.).

Figur 12: Sagerudstubben 20 (t.v.) med jugendstilsdetaljer. Sørliveien 22 (t.h.), mulig opprinnelig hytte med sveitserdetaljer.

1.6.3 Rotnes skole i Skolebakken 4 (Nr.4)

Rotnes faste skole ble opprettet i 1847, etter en langsom overgang fra omgangsskole. Den første skolestua lå på plassen Nebbetorp, nord på gården Rotnes. Skolen var privat frem til 1897 eller 1904, noe som hang sammen med at dette var en jernverksbygd (Berg, 1998, s. 7). I industrisamfunn var det vanlig at bedriften drev privat skole. Fra 1917 fikk småskolen fast tilholdssted på Bjertnesbråten.

I 1925 ble en nyoppført skolebygning tatt i bruk ved siden av Bjertnesbråten (Berg, 1998, s. 35). Bygningen, som i dag har adresse Skolebakken 4, ble reist i 1920-tallets klassiske formspråk, og er godt bevart. Den har arkitekturhistorisk verdi, og kulturhistorisk verdi som del av Rotnes skolehistorie.

I tillegg til den gamle skolebygningen fra 1925 består dagens skoleanlegg av en toetasjes klasseromsfløy i mur fra 1955 og en lavere administrasjonsbygning som er bygget i 1-2 etasjer i 1972 (Skolebakken 2). Bygningen fra 1955 er typisk for etterkrigstidens nøkterne arkitektur, og 1972-delens paviljongpreg og horisontale vindusbånd er også tidstypisk. Lengst sør ligger enda et skolebygg av nyere dato, dette er ikke vurdert til å ha verneverdi.

Figur 13: skoleområdet til Rotnes skole.

Skolens ulike byggetrinn speiler befolkningsvekst og skiftende idealer innenfor arkitektur og undervisning, som igjen gir seg utslag i ulike skolebygg. Dette er i seg selv interessant. Høyest objektverdi vurderes likevel skolebygningen fra 1925 å ha.

Verneverdi for skolebygget fra 1925 er i «Verdivurderingsskjema Rotnes» satt til høy (H), mens verneverdi for 1955-bygget og 1972-bygget angitt som middels (M).

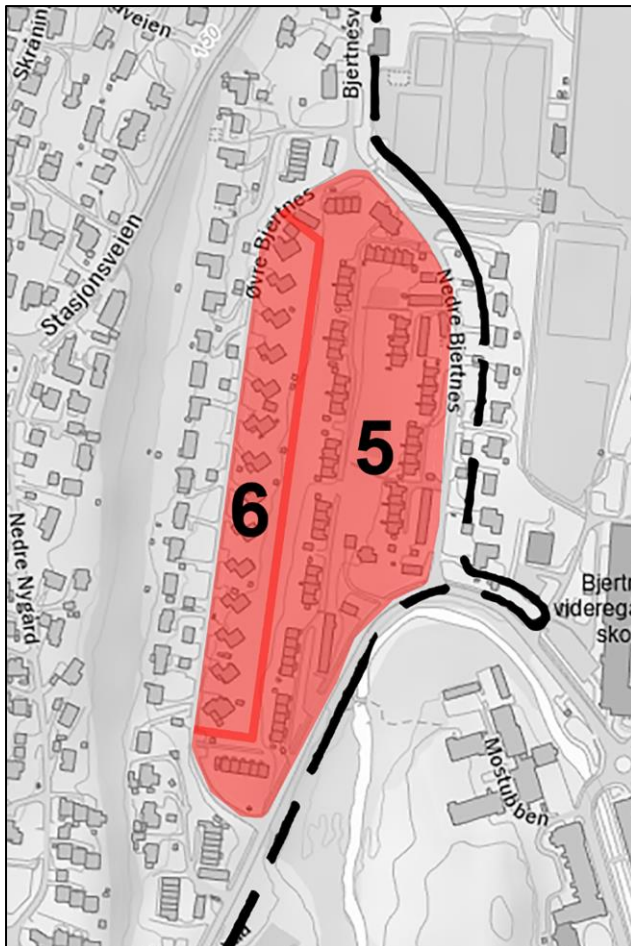

Figur 14: Skolebakken 4. Den nyklassisistiske skolebygningen fra 1925 (Nr.4) er godt bevart i hovedformen, og karakteristiske trekk er blant annet den kompakte bygningskroppen med slakt valmtak, symmetriske fasader med én hovedinngang midt på - utstyrt med klassisk søyleportal. Vindusåpningene er spredt jevnt i fasaden som opprinnelig, men selve vinduene er nye og har fått endret rammeinndeling.

Figur 15: Rotnes skoles klasseromsfløy fra 1955 til venstre og administrasjonsbygning fra 1972 til høyre.

1.6.4 Rekkehusene på Bjertnes (Nr.5)

Figur 16: De to definerte kulturmiljøene ved Bjertnes. Nr.5 er rekkehusene på Bjertnes, Nr.6 er vinkelhusene ved Øvre Bjertnes. Rød farge = Høy verdi. Plangrensen til prosjektet er tegnet inn med svart, stripet linje. Kart: Sweco. Plangrense: Nittedal kommune.

Rekkehusbebyggelsen på Øvre og Nedre Bjertnes er et helhetlig planlagt og utbygget boligområde fra 1950-1960-tallet. Anlegget består av 14 to-etasjers rekkehus med fire til fem hus i hver rekke. Rekkehusene er plassert som langsmale bygningsvolumer lineært langs gatene, med store felles grøntanlegg mellom husene. Bebyggelsen er tilpasset terrenget på stedet. Til anlegget hører også 8 garasjeanlegg/fellesanlegg fra samme byggetid.

Rekkehusene har en avlang grunnform, slake saltak uten påbygg og egen inngang/bislag til hver enkelt enhet. De horisontale linjene er dominerende i det arkitektoniske uttrykket, med kvadratiske vindu på lange rekker og en lang, ubrutt gesims på langsiden. Bislagsutbyggene har pulttak. Husenes gavlvegger er enkle, tette flater uten tilbygg. Fasadene er panelkledt, stort sett med stående lektepanel. Vinduene er typisk kvadratiske, og fordelt i en jevn, repeterende rytme i fasaden.

Bygningenes hovedform er bevart, uten vesentlige tilbygg eller påbygg. Av opprinnelige bygningsdetaljer er det heller lite tilbake, men husenes arkitektur og fasadeuttrykk er likevel forholdsvis godt ivarettatt. Det er foretatt en del endringer av vindusformat og -form, men plasseringen av vindu og dører i fasaden er likevel lite endret. Takene har i dag svart betongtakstein, opprinnelig takteking kan ha vært rød teglstein eller skifer, som var de vanligste taktekingstypene på denne tiden.

Garasjebyggene er svært representative for den typen garasjer som ble oppført i mange borettslag i samtiden. Det ser ut til å være omtrent én garasje til hver boligenhet, noe som gjenspeiler privatbilismens fremvekst og at bilen omtrent på denne tiden ble «allmannseie». Før denne tid ble det sjelden bygget garasjer til boligene. Bygningene er autentiske i hovedform og -struktur, og fremstår som opprinnelige også med hensyn til uttrykk, materialer og bygningsdetaljer.

Borettslagets arkitektur er representativ for den nøkterne rekkehusbebyggelsen som ble bygget på 1950-1960-tallet. Da bidro materialmangel og knapphet på arbeidskraft, sammen med samtidens arkitektoniske og planmessige idealer, til å forme det arkitektoniske uttrykket. Også de store, felles grøntanleggene mellom husene reflekterer samtidens planleggingsideal, slik de kom til uttrykk i drabantbyutbyggingene disse tiårene, der private balkonger gjennomgående var små og fellesarealene mellom blokker/rekkehus rause. Rekkehusområdets verneverdi er i stor grad knyttet til helheten i anlegget og miljøverdien av den samlede bygningsmassen, med identiske rekkehus, felles garasjeanlegg samt bebyggelsesplanen med utomhusarealer. Det er en nøktern og enkel etterkrigsarkitektur, og de mindre endringene som er gjort i vindusinndeling, nye dører etc. har derfor ikke vesentlig redusert anleggets verneverdi. De enkelte bygningene har verdi først og fremst som del av denne helheten.

Det utvalgte kulturmiljøet som utgjør rekkehusbebyggelsen på Bjertnes, inkludert tilhørende garasjeanlegg, gis dermed en samlet vurdering av verneverdi til høy (H).

Figur 17: Rekkehusbebyggelsen på Bjertnes (Nr.5).

Figur 18: Et av garasjeanleggene på Bjertnes (Nr.5).

1.6.5 Vinkelhusene, Øvre Bjertnes 2-28 (Nr.6)

På Øvre Bjertnes, på oppsiden vest for rekkehusbebyggelsen fra kapittel 1.6.4, ligger en rekke med vinkelformede, lave 1,5 etasjes eneboliger med kjeller, bygget på 1950-1960-tallet. Boligene er godt tilpasset terrenget, med garasje på gateplan i Øvre Bjertnes, og boligdelen terrassert nedenfor mot øst, med inngangsparti til venstre for garasjen. Boligene har flatt tak, med en markert bred gesims av liggende trepanel, og omkranser både garasje- og boligdel. Kledningen ellers består av stående trepanel, og kombinasjonen av disse to uttrykkene gir en særegen visuell karakter til bygningene. Store stuevinduer vender mot gaten i vest, hvor det i flere tilfeller er tilføyet terrasser. Mindre vinduer vender mot øst. Store og romslige hager med gressplen og øvrig beplantning omkranser hver av eiendommene. Romslige eplehager karakteriserer ellers mye av bebyggelsen, både på Bjertnes, og hele Rotnes.

Husene består av flere sammenstilte bygningsvolum, som er typisk for den modernistiske villaarkitekturen på 1960-tallet.

Figur 19: Øvre Bjertnes 6 er et godt eksempel på et av de mer opprinnelige husene.

Flere av boligene langs denne rekken har fått tilføyelser siden oppførelsen, især i form av ekstra garasjebygg, terrasser, ny kledning, og nye vinduer, inngangsdør og -parti. Huset i Øvre Bjertnes 2 har beholdt vinkelformen, men fremstår ellers som fullstendig ombygd, med særlig uheldig endring av takform, og har svært lite som minner om det opprinnelige utseende. De øvrige boligene langs rekken har beholdt hovedform og uttrykk. Især nummer 6 og 18 gjør seg bemerket i sitt godt bevarte, opprinnelige uttrykk.

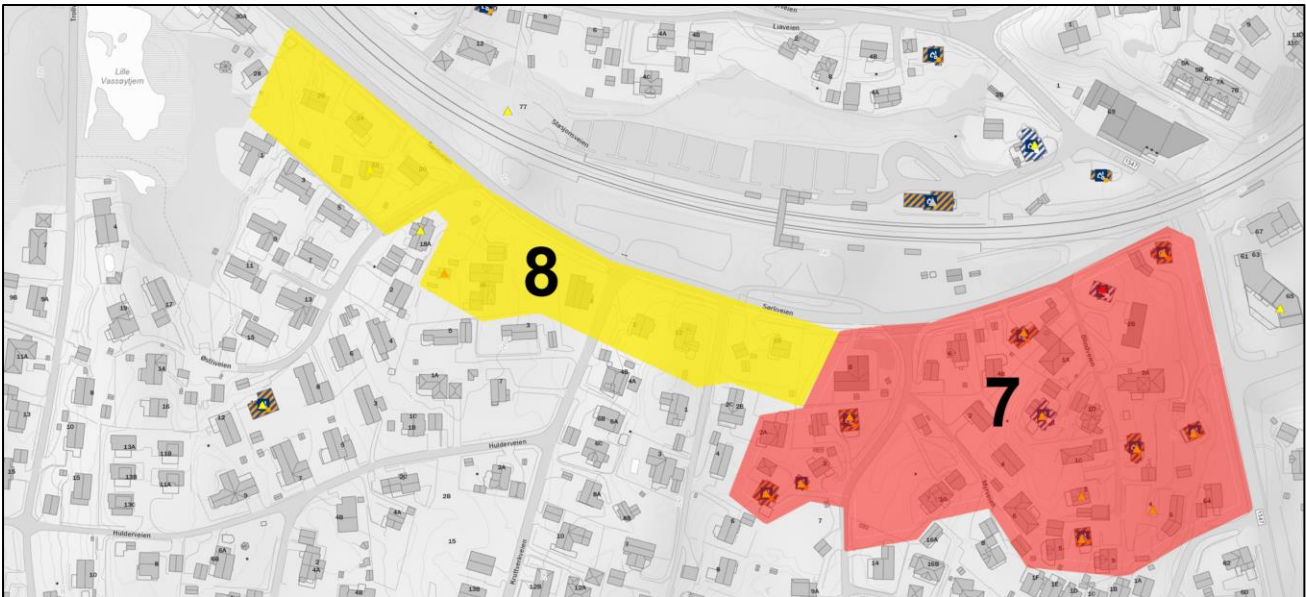
Også i dette bomiljøet er verneverdi i stor grad knyttet til helheten og miljøverdien. Eneboligene har i noen tilfeller blitt mer modernisert, men de fleste har likevel beholdt sin opprinnelige form og uttrykk, noe som gjør bygningshistorikken lett gjenkjennelig og lesbar. Med dette som bakgrunn vurderes boligmiljøet høyere enn enkeltobjektene, og vinkelhusene på Øvre Bjertnes gis en samlet verdivurdering til høy (H).

Figur 20: Et eksempel på modernisering av bolig i Øvre Bjertnes, mens boligform og hovedtrekkene fortsatt er bevart.

1.6.6 Sørliveien og sideveier (Nr.7-8)

En god andel av de eldste husene i planområdet ligger i området rundt Sørliveien, med tilhørende sideveier, og utgjør samlet sett et kulturmiljø. Spesielt i Blindveien og Myrveien finner vi boliger som til sammen utgjør det historiske kulturmiljø.

Figur 21: Enkel og omtrentlig markering av kulturmiljøet, som har Høy verdi (rød farge) i øst og Middels verdi (gul farge) i vest. Kartet viser også SEFRAK/MOV-registrerte bygninger i området rundt Sørliveien. Røde trekanter indikerer at et bygg er eldre enn 1850, mens gule trekanter viser til byggeår etter 1850. Kart: Sweco. Kilde: Askeladden.no.

De eldste bygningene i dette området har en gjennomtenkt, synlig plassering i landskapet, gjerne på en naturlig forhøyning/knaus. Tomtevalget kom som resultat av at boligutviklingen i området gikk fra enkle hytter til villabebyggelse, og dermed skulle husene, som oftest bygget i sveitserstil, være synlige. Kulturmiljøet her er komplekst. Det er variert og rikt, noe preget av senere modernisering og kopiering av bygningselementer eller byggestil, men viser også ivaretagelse og fremheving av opprinnelige bygningsdetaljer. De fleste av de eldre boligene er bygget i sveitserstil, men noen er ispedd jugendstilslelementer. For eksempel tårnhuset på hjørnet av Stasjonsveien/Sørliveien.

Figur 22: Tårnhuset (t.v.) og uthuset i bakkant (t.h.), på hjørnet av Stasjonsveien og Sørliveien. Begge har høy verneverdi (H).

Både tårnhuset og tilhørende uthus i bakkant har stor lokalhistorisk verdi i området, da de tilfører kunnskap om både næringsvirksomheten tilknyttet togstasjonen så vel som utviklingen av boligformål der hyttebebyggelsen gradvis måtte vike for villabebyggelsen. Tårnhusets historie som næringsbygg tilknyttet aktiviteten på togstasjonen er kjent på Rotnes, og har vært benyttet til boligformål for arbeidere. Uthuset i bakkant av tårnhuset fremstår som opprinnelig med få endringer fra moderne tid, og er, som tårnhuset, av høy verneverdi.

Sveitserstilen hadde sin storhetstid i Norge i perioden ca. 1840 – 1930. Stilen baserte seg på nord-europeisk trearkitektur, og var inspirert av byggeskikken i alpene. Bygningene som ble oppført i sveitserstil karakteriseres av store takutstikk, fremheving av gavler og arkitektoniske elementer, rikt utskårne ornamenter og listverk og høye grunnmurer. Opprinnelig hadde sveitserstilhusene gjerne et symmetrisk grunnplan, med en veranda på midten. Etter hvert ble et asymmetrisk grunnplan vanligere. Et typisk sveitserstilshus er blant annet gjenkjennbart ved dekorasjonene og ut-smykkingene som preger fasadene. Panelene var ofte beriket med forseggjorte border og listverk, friser og pryddverk satt inn under takkantene, rundt vinduene eller i gesimsbånd på fasadene (Wikipedia & Sveitserstil, Sveitserstil, u.d.). Sveitserhusene var ofte malt med tre farger, én hovedfarge og to andre for å markere detaljer, men etter hvert ble hvitt den dominerende fargen. Andre karakteristiske kjennetegn er høye krysspostvinduer, stor takhøyde i rommene, fremspringende gavler med løvsagsarbeider eller annen dekor, glassverandaer, altaner, gavlvистер og rikt dekorativt utvendig listverk, farget og mønstret glass, spir, tårn og etasjebånd. Ofte ser man at sveitserhus kan inneha andre byggestiler som dragestil eller jugendstil (Wikipedia & Sveitserstil, Sveitserstil, u.d.).

Jugendstilens arkitekter hentet inspirasjon fra naturen, og man finner ofte ornamenter, plante-mønstre og buede former i denne stilarten, som også er kjent som art nouveau (Stiltre, u.d.). I trearkitekturen var utformingen noe enklere, og var ofte kombinert med sveitserstilen.

Kjennetegnene på jugendstilen er ofte korsformede vinduer og buede lister, så vel som mansardtak med svai, eller høyreist svaltak eller valmtak med store og små arker. Karnapper og balkonger var mye brukt (Stiltre, u.d.). På Rotnes ses noen gode eksempler på jugendstil, deriblant i Blindveien 7 som, i likhet med tårnhuset (figur 22), ligger innenfor kulturmiljøet tilknyttet Sørliveien (figur 21).

Figur 23: T.v. ser vi Sørliveien 2A, bygget i enkel men karakteristisk sveitserstil. T.h. er Blindveien 7, med tydelige jugendstilelementer. Sistnevnte kan ha hatt sin opprinnelse som hytte, noe størrelsen på huset kan indikere.

Figur 24: Blindveien 3 (t.v.), et lite hus, muligens opprinnelig en hytte, med sveitserdetaljer. Til høyre ser vi Blindveien 2B, som er et godt bevart jugendstilshus.

På Rotnes er sveitserstilhusene særlig representert i Sørliveien, Blindveien og Myrveien, og langs Stasjonsveien fra nord til sør. Eksempler fra sistnevnte er beskrevet i kapittel 1.6.7. Det forekommer også moderne boliger som er bygget i sveitserstil. Et godt eksempel her er SEFRAK-registrerte Sørliveien 18 (figur 27). Her har det opprinnelige huset enten vært ombygget med inspirasjon fra sveitserstilen, men med tydelige trekk (som slett, moderne grunnmur med store kjellervinduer, og vindusplassering i øvrige etasjer) som bryter med stilen, eller så har bygget som opprinnelig stod der vært revet og erstattet med et nybygg. Av denne grunn er dette huset utelatt fra kulturmiljø nr. 8.

Figur 27: Eksempel på moderne tids sveitserstilshus, her ved Sørliveien 18 (t.v.), et ombygget SEFRAK-bygg. Til sammenligning ser vi til høyre Sørliveien 4 A, et opprinnelig sveitserstilshus med flotte sveitserdetaljer og laftet fasade.

I Myrveien 10 (figur 25) ser vi et bygg som er verken SEFRAK- eller MOV-registrert, men som har tydelige sveitserstildetaljer og er lokalkjent for å være et av de eldre husene i gaten. Det har en sentral beliggenhet på en liten høyde i gaten, og beskrives lokalt som et fondsmotiv. Det opprinnelige huset i Myrveien 10 er registrert som fjernet i SEFRAK, og dets utseende samsvarer ikke med det som står der i dag. Det tas likevel her høyde for en feil i registrering, da det i eksisterende hus ble funnet aviser fra 1913 i innvendige vegger av nåværende eier. Alder er diskutabel, men det er mye som tilsier at både hus, tomt og garasje har en sentral betydning med både representativ arkitektur, lokalhistorie og tydelige sveitserdetaljer. Summen av beliggenhet, lokalhistorie, og arkitektoniske kvaliteter tilsier høy verneverdi (H) på dette bygget, og er angitt som dette i «Vurderingsskjema Rotnes».

Nederst på tomten, ved innkjørselen, står det en svært godt bevart garasje med tidstypisk 1960-talls arkitektonisk utseende. Garasjen har tilhørt Myrveien 10, men da nåværende eier har skilt ut to tomter fra eiendommen er denne nå tilhørende nabotomten og ikke Myrveien 10. Begge ligger innenfor avgrensningene til kulturmiljø nr. 7, som er angitt med høy verneverdi (H) (fig. 21).

Figur 25: Myrveien 10, et iøyefallende motiv i gatebildet, lokalisert på en liten høyde med romslig hage og tilhørende garasjer. Byggeår er noe ukjent, opprinnelig hus på tomten er oppgitt med alder 1900-1925, men dette er registrert fjernet i Riksantikvarens database Askeladden. Bilder fra opprinnelig hus i SEFRAK-registeret er svært ulikt nåværende hus. Kilde: Google Street View.

Figur 26: 1960-talls garasje ved innkjørsel til Myrveien 10. Kilde: Google Street View

I Myrveien 1 finner vi det som er beskrevet lokalt som «gamle Betel», et bygg med sveiterstildetaljer som tidligere var i bruk som menighetshus og dermed har sterk lokalhistorisk tilknytning til området. Både Myrveien 3 og 5 er også gode eksempler på eldre bygg som er godt ivaretatt og representerer et kulturhistorisk boligmiljø som strekker seg langt tilbake i tid. Myrveien 5 oppgis å være et eldre bryggerhus. På denne tomten ser vi også et godt eksempel på portmurer som nevnt innledningsvis.

Figur 27: Myrveien 1 (over) og Myrveien 5 (under.) er begge innlemmet i kulturmiljø nr. 7 med høy verdi.

I «Vurderingsskjema Rotnes» er stort antall enkeltobjekter vurdert og gitt en egen verneverdi, men i dette området innehar også kulturmiljøet en stor verdi i seg selv. Noen av bygningene som er gitt høy eller middels verneverdi i skjemaet, er ikke SEFRAK- eller MOV-registrert. Dette gjelder blant annet den gamle butikken i Kruttverkveien 1 på hjørnet Sørliveien/Kruttverkveien (figur 28), og eneboligen i Sørliveien 26 (figur 29).

Figur 28: Kruttverkveien 1, tidligere nærbutikk for beboere i området. Utklippet med eldre bilde av butikken er hentet fra festskrift for Sørlihaugen vel: "Fra hyttegrend til velordnet villastrøk".

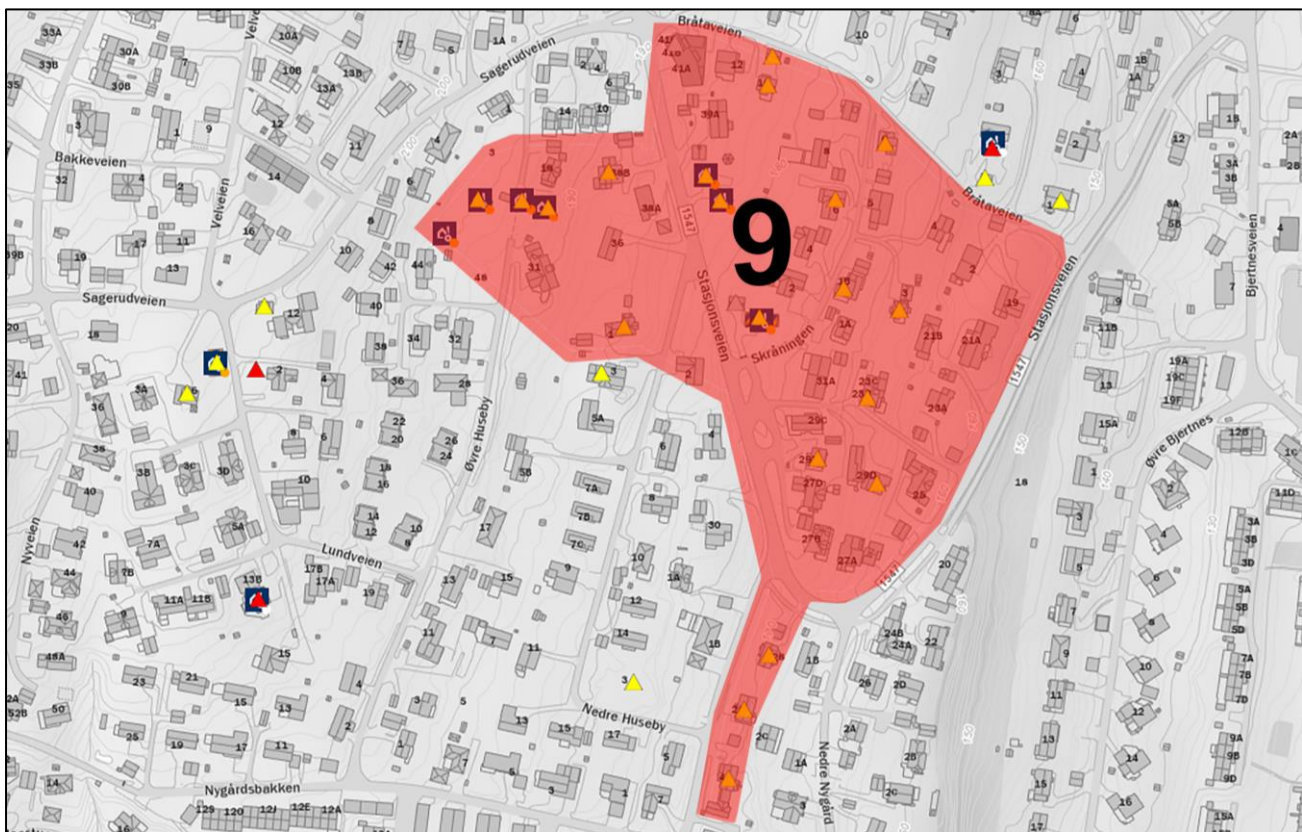

Figur 29: Sørliveien 26 er et svært godt eksempel på etterkrigsarkitektur i mur. Det står frem som noe litt særegent i et område som ellers er mer preget av trehusbebyggelse. Kilde: Google Street View.

Sørliveien, med sine sideveier, har vært viktig for fremveksten av Rotnes fra hyttegrend til villabebyggelse. Plassering av bygninger har hatt betydning for utforming av det øvrige landskapet, noe som gjør kulturmiljøet her særlig sårbar ved endringer i bygnings- og/eller veistruktur. Lesbarheten ved byggenes plassering i landskapet er viktig å ivareta i Sørliveien og sideveiene Blindveien, Myrveien og Østliveien. Den største konsentrasjonen av sveitserstilhus fra slutten av 1800-tallet til tidlig 1900-tallet finnes i og rundt Sørliveien, og langs Stasjonsveien i sørlig retning. Kulturminneverdiene i Sørliveien ligger spredt og kan ikke fanges opp i én vernesone.

For denne planen gis boligmiljøet i Blindveien og Myrveien (Nr.7) høy verneverdi (H), mens Sørliveien (Nr.8), grunnet dens betydning for bosettningsmønster i forbindelse med jernbanestasjonen, settes til verneverdi middels (M).

1.6.7 Boligmiljøene langs Stasjonsveien (Nr.9)

Figur 30: Oversiktskart over Stasjonsveien med sideveier, og definert kulturmiljø markert i rødt. Kart: Sweco. Kilde: Askeladden.no.

Selv på de eldste flyfoto fra Rotnes fra 1946, er Stasjonsvegen fremtredende i landskapet (figur 30). Behovet for en hovedvei i området hadde gjort seg gjeldende, og samtidig var Nittedal stasjon plassert ganske høyt oppe i området, nærmere bestemt 125 meter høyere enn Rv 4 (Asplan Viak,

Figur 31: fra 1946 som viser at Stasjonsveien allerede da var godt inkorporert som hovedvei til og fra togstasjonen (som ligger helt nord i bildet). Kilde: Askeladden.no.

2021). Planområdet for denne områdeplanen begynner sør for togstasjonen, i øverste del av Stasjonsveien ved krysset mot Sørliveien. Der vi finner tårnhuset nevnt i kapittel 1.6.6. Stasjonsveien fortsetter vel 1 km nedover i en sørøstlig rett linje, før den ved innkjørselen til Nedre Nygård i sør tar en krapp sving og fortsetter nordøst mot Nittedal ungdomsskole. Der svinger den mot øst og ender i Hadelandsveien og Rv4, som er en av hovedveiene nordover fra Oslo.

Jernbanestasjonen i Nittedal (Nr.11, se kapittel 1.7.1) ble opprettet i 1900, den gang som et stoppested betjent kun for reisende og gods. I tillegg var selvsagt også større virksomheter som Rotnes Bruk (Nr.12, se kapittel 1.7.2) og Nittedals Krudtværk (Nr.13, se kapittel 1.7.3), allerede i drift i området. Som nevnt i kapittel 1.6.6 gjorde tilgjengeligheten og arbeidsplassene skapt av jernbanestasjonen at hyttebebyggelsen gradvis ble erstattet med større og mer prangende boliger, og de tidligste av disse ble bygget i sveitserstil.

Langs Stasjonsveien, og i noen av sidegatene fra denne, finner vi flere sveitserhus som har høy alder, og noen av disse har høy grad av autenticitet.

Særlig er Stasjonsveien 37 (figur 32) og Nedre Huseby 1 (figur 33) gode eksempler på dette, begge med forseggjorte glassverandaer med fargete glasspanel og flere originale eller restaurerte bygningsdetaljer. Stasjonsveien 37 inneholder også et uthus av bygget i samme tidsperioodesom hovedhuset. Eiers egen omtale av hagen rundt som «jordet» (Huseier, 2023), viser gjerne til de mer landlige omgivelsene som huset befant seg i da det først ble bygget. Disse eiendommene bør

vurderes avsatt til hensynssone (H570) i kommende områdeplan.

Figur 32: Stasjonsveien 37 sett fra hovedveien.

Figur 33: Nedre Huseby 1 (t.v.) og Stasjonsveien 37 (t.h.), har mange originale bygningsdetaljer, som fargede små glassruter og glassveranda. Sveitserstilens symmetri er lett gjenkjennelig i plassering av vinduene som flankerer den frontplasserte toetasjes verandaen.

Selv om de befinner seg i sideveier til Stasjonsveien, er det også på sin plass å fremheve Alf Prøysens vei 9 (MOV-registrert som fra tidlig på 1900-tallet) og Sagerudstubben 5 som svært godt ivaretatte eksempel på sveitserstilhus (figur 34). Sistnevnte er i svært forfallen tilstand, men samtidig et av de mest originale eksemplene på sveitserstilhus på Rotnes. Begge disse bygningene er i «Vurderingsskjema for Rotnes» klassifisert med høy verneverdi (H). For å sikre ivaretagelsen av det helhetlige kulturmiljøet rundt Alf Prøysens vei 9, kan det være tilrådelig å avsette eiendommen til hensynssone (H570).

Figur 34: Alf Prøysens vei 9 til venstre, og det forfalne bygget i sveitserstil i Sagerudstubben 5 til høyre.

Synlighet og tilgjengelighet er et gjennomgående tema hva angår plassering av de eldste boligene på Rotnes. Foruten å være nær hovedveien til Nittedal stasjon, var landskapsplasseringen av flere av sveitserhusene også gjennomtenkt med tanke på synlighet. De fleste ligger ved hovedveien eller på en høyde tett på denne.

Figur 35: Stasjonsveien 28 er en bolig fra tidlig på 1900-tallet med sveitserdetaljer. Bygningen har høy lokalhistorisk verdi som tidligere lærerbolig for Rotnes skole (Miljøverndepartementet, 1983).

Flere eldre boliger ligger spredt i områdene rundt Stasjonsveien. Men i nedre del, sør for Sagerudveien (på vestsiden av Stasjonsveien) samt i, og sør for, Bråtaveien (øst for Stasjonsveien), finnes et mer helhetlig kulturmiljø bestående av eldre bebyggelse. Der Stasjonsveien tar en krapp sving nordover, finner vi innkjørselen til Øvre Nygård, som også har en ansamling eldre hus, deriblant Stasjonsveien 28 (figur 35), Øvre Nygård 2 og Øvre Nygård 4. Samlet gis kulturmiljøet sør i Stasjonsveien verneverdi høy (H).

1.6.8 Øvre og Nedre Nygård (Nr.10)

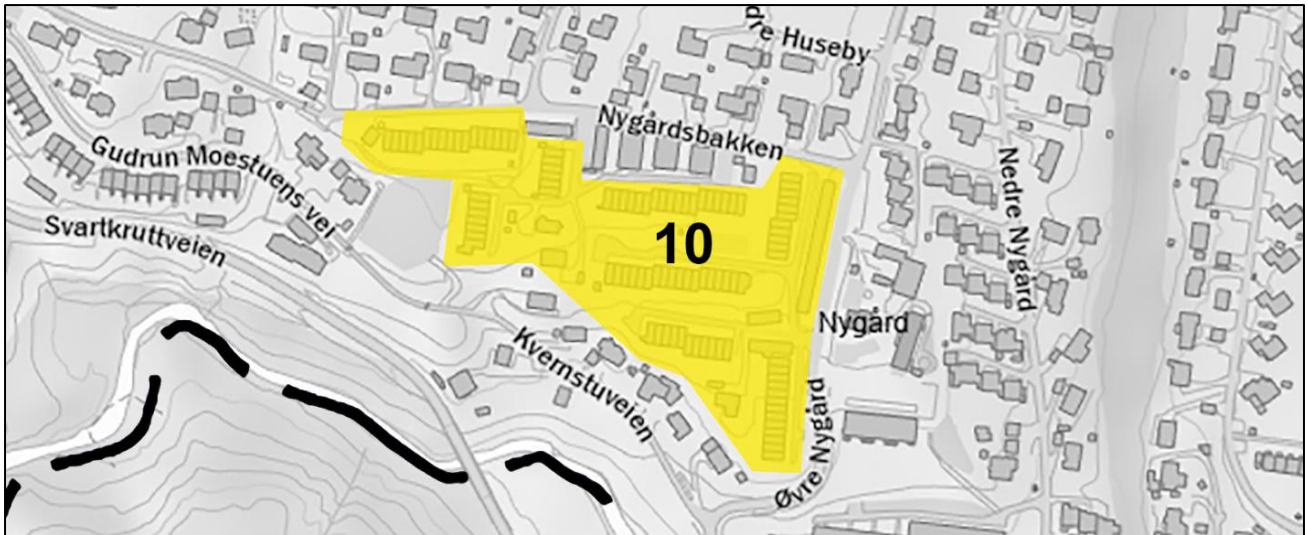
Figur 36: Flyfoto fra 1969 (t.v.) viser at grunnarbeidene ved Øvre og Nedre Nygård er godt i gang, men bygningene er ennå ikke bygd. På flyfotoet fra 1976 (t.h.) ser vi at både de tre boligblokkene og rekkehusanlegget er ferdig oppført. Kilde: Askeladden.no.

På Nedre Nygård ligger det 3 boligblokker i 3-5 etasjer (figur 37), plassert på tvers av terrengfallet i skråningen ned mot Kvernstuveien. De to høyeste blokkene ligger nederst, oppført som to saksede volumer med parkeringskjeller i underetasjen. Den laveste blokken ligger litt lengre oppe i bakken. Mellom dem er det store, grønne fellesarealer.

Blokkene er oppført i et modernistisk formspråk. Gavlvegger i rød teglstein er tette veggflater, mens langsiden har horisontale vindusbånd med gul brystning. På langsiden mot nord ligger inngangene, som er markert med enkle portaler av rød teglstein. Blokkene har i senere tid fått store, innglassede altaner mot sør, noe som i stor grad har endret blokkenes fasadeuttrykk. Men stort sett er det modernistiske uttrykket fra tidlig 1970-tallet godt bevart. Boligblokkene er angitt med verneverdi lav (L) i «Vurderingsskjema Rotnes», og er dermed ikke angitt som eget kulturmiljø i denne rapporten.

Figur 7: Blokkene på Nedre Nygård (Nr.11) er oppført i et modernistisk formspråk, Foto: Google Street View, 2023.

Figur 38: De lave rekkehusene på Øvre Nygård (Nr.10). Kart: Sweco.

Den helhetlige utbyggingen med lave rekkehus på Øvre Nygård (Nr.10, figur 38) og i Nygårdsbakken er oppført i samme periode som blokkene, tidlig på 1970-tallet. Bebyggelsen er i to etasjer med veldig slake saltak, tilnærmet flate tak.

Bygningsrekkene er gruppert enten nord-sør eller øst-vest, og vinkelrett på hverandre. Enkelthusene i hver rekke er sakset enten sidelengs eller svakt nedtrappet etter terrenget. Bebyggelsen er godt tilpasset terrenget. Til hver enhet hører det en liten forhage på inngangssiden og en lengre, smal bakhage på hagesiden. Det er et nettverk av gater mellom husene, men all parkering er lagt i randsonen.

Figur 37: Husrekkene i Øvre Nygård (Nr.10) er gruppert vinkelrett på hverandre, og alle enkelthusene har private for- og bakhager. Branngavlene med rød teglstein er et karakteristisk element.

Også på rekkehusene er rød teglstein et karakteristisk fasademateriale, i kombinasjon med malt trepanel på langsidene. Endeveggene er utført som tette felt med rød teglstein, og enkelthusene i hver rekke er adskilt av høye, markerte brannskillevegger, også disse av rød teglstein. Brannskilleveggene er et karakteristisk trekk ved arkitekturen, og særlig tydelig der hvor enkelthusene er sakset i forhold til hverandre. Bebyggelsen er et typisk eksempel på rekkehusarkitektur fra 1970-tallet, og er interessant å se opp mot den noe eldre rekkehusbebyggelsen på Bjertnes. Verneverdi for rekkehusbebyggelsen settes til middels (M) (tilhørende garasjer er ikke tatt med i verdivurderingen). Kulturmiljøets helhetlige verneverdi varierer noe fra enkeltobjektene verdi.

1.7 Andre viktige kulturmiljø i og nær planområdet

Det finnes kulturmiljø av nasjonal betydning som ligger i og nærplanområdet, som er viktig å nevne i denne rapporten for å gi et helhetlig bilde av Rotnes sin historiske utvikling over tid. Togstasjonen rett nord for planområdet har svært mye å si for hvordan boligmiljøet på Rotnes utviklet seg fra jordbruks- og landstedsområder, til tettsted, og deretter, forstad.

1.7.1 Nittedal jernbanestasjon (Nr.11)

Figur 38: Nittedal stasjon ca. 1920. Ukjent fotograf. (Lokalhistoriewiki, u.d.)

På Rotnes ligger Nittedal jernbanestasjon hvor Gjøvikbanen stopper fast. Stasjonen ble opprettet i 1900 kun som et betjent stoppested for reisende og godstog, frem til Gjøvikbanen ble åpnet i 1902. Nittedal stasjon ble oppgradert fra stoppested til betjent stasjon i 1907, med et ekspedisjonsbygg reist etter tegninger av arkitekten Paul Armin Due (Wikipedia, Nittedal stasjon). Stasjonsbygget er registrert i MOV-registeret som kommunalt verneverdig, og er gitt høy verdi (H).

Etableringen av togstasjonen i Nittedal, og især endringen fra å være

et stoppested til å bli en betjent stasjon, utgjorde et viktig premiss for både hytte- og boligbygning i området. En betjent stasjon muliggjorde utreise på mer regelmessig basis, framfor å kun være et stoppested for tilreisende. Arbeidsmulighetene utenfor Nittedal og Rotnes gav flere muligheter til å bosette seg her framfor å kun bruke området som feriested, og tilkomsten av flere eneboliger og endring av hyttestrukturen var et faktum. Det var kun et fåtalls helårsboliger på Rotnes før krigen, men i etterkrigstiden ble boligutviklingen et faktum, godt hjulpet av reguleringsforslag i kommunen både i 1948 og 1955 som tilrettela for dette (Sørlihaugen Vel, 1995).

1.7.2 Rotnes Bruk (Nr.12)

Helt øst i planområdet går plangrensen innom en liten del av vestsiden av kulturmiljøet som tilhører Rotnes Bruk. Dette kulturminnet, som er satt til Svært høy verdi (S), ligger sentralt på Rotnes, med gårdsanlegget på en høyderigg som skyter fram i dalen, like ved riksvei 4. Hovedelementene i kulturmiljøet består av gårdens bygninger med inntun og driftsbygninger, husmannsplasser og arbeiderboliger, kulturlandskap i form av aktivt gårdslandskap og park knyttet til hovedtunet. I tillegg kommer industrimiljøet ved elva med næringsbygningene, dammur og andre installasjoner. Den Bergenske kongevei gikk tidligere ved den nedre fossen, der hvor Gamleveien nå går over Nitelva.

Rotnes Bruk er et stort gårdsbruk med historie tilbake til eldre jernalder. Storgårdsmiljøet har bakgrunn i industrivirksomhetene, med grunnlag i vannkrafta i Nitelva. Rotnesfossen er et av få fall av noe betydning i elveløpet. Industrihistorien begynte trolig med kvernbruk i middelalderen, men det var sagbruk og trelast som la grunnlag for utviklingen mot storgård. Sagbruket i 1595 skal være det eldste med kjent belegg i skriftlige kilder for oppgangssager på Romerike. Sagbruket var til å begynne med drevet som sameie av flere bønder, men kom snart over på borgerskapets hender. Eierforholdene på Rotnes har vekslet mye, men Rotnes som industristed har hatt sammenhengende kontinuitet gjennom flere hundre år. Rotnes Bruk har gitt navnet til tettstedet (Nittedal kommune, 2023, s. 50).

Rotnes Bruk er avsatt til Hensynssone c i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø, og i kommuneplan for Nittedal. I Riksantikvarens database over registrerte kulturminner og kulturmiljø, Askeladden, er Rotnes Bruk registrert som kommunalt verneverdig kulturmiljø, med Askeladden ID K299.

1.7.3 Nitedals Krudtværk (Nr.13)

I sør går plangrensen inn i en betydelig andel av kulturmiljøet som tilhører Nitedals Krudtværk, som er et viktig regionalt kulturminne med Svært høy verdi (S). Nitedals Krudtværk ligger langs Ørfiskebekken fra Waage Dam i vest til Svartkruttveien og Mostua i øst, rett sør for boligfeltet Kruttverket. I tillegg finnes rester av Krudtværkets aktivitet på Kongen, høydedraget sør for Ørfiskebekken (Nittedal kommune, 2023, s. 54).

Nitedals Krudtværk ble etablert av Georg Frølich i 1883. På det meste besto Krudtværket av mer enn 100 bygninger knyttet til produksjon og service, samt boliger. Krudtværket hadde i gjennomsnitt ca. 25 ansatte med stor års- og sesongvariasjon.

Krudtværket produserte særlig svartkrutt (til harpuner ved hvalfangst) og var den eneste produsenten av svartkrutt i Norge etter 1956. Bedriften produserte også i perioder røyksvakt krutt (til militær bruk) og Echo (til vei- og grøftesprengning og håndgranater).

Figur 39: Nitedals Krudtværk, trolig på slutten av 1800-tallet. Lagringsrutinene var ikke like strenge den gang som i dag, Foto: L. Szacinski. Kilde: Nasjonalbiblioteket.no

Da virksomheten opphørte i 1978 ble de fleste bygningene revet av sikkerhetsmessige årsaker. I mange år var området stengt for ferdsel, men etter årtusenskiftet er det lagt ned et omfattende frivillig arbeid med å tilrettelegge området for lokalbefolkningen, bl.a. med kultursti, skilting og formidling av historien.

Nittedal kommune har nå tatt over friområdet og kulturminneområdet, inkludert de gamle bygningene, og Nittedal Eiendom KF har overtatt som eier (Nittedal kommune, 2023, s. 54).

Nitedals Krudtværk er avsatt til Hensynssone c i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø 2022 – 2034, og i kommuneplan for Nittedal. I Riksantikvarens database over registrerte

kulturminner og kulturmiljø, Askeladden, er Nitedals Krudtværk registrert som kommunalt verneverdig kulturmiljø, med Askeladden ID K301.

1.7.4 Kraftledning 300 kV Nedre Vinstra-Oslo (Nr.14)

Okkupasjonsårene 1940-45 hadde etterlatt Norge med et stort etterslep i kraftforsyningen. Selv i hovedstaden var det fortsatt tilfeller av rasjonering og utkobling, og særlig var den uvanlig kalde vinteren 1947 problematisk. Mangelen på elektrisk kraft og en økende etterspørsel knyttet til gjenreisningen av landet, skapte et meget stort behov for ny tilførsel.

Da ledningen ble bygget, var 132 kV det vanlige spenningsnivået på større kraftoverføringer her i landet. Vinstra–Oslo ble imidlertid, som den andre ledningen i Norge, bygget med 220 kV, kun fire år etter at Hol–Oslo hadde blitt den første. Vinstra–Oslo var også, med sine 207 km, landets lengste kraftledning ved idriftsettelsen.

Ledningen stod ferdig bygget ved utgangen av oktober 1952, men ble spenningssatt først noen måneder senere.

Nedre Vinstra–Oslo er landets eneste 300 kV-ledning på dette spenningsnivået som i sin helhet er bygget med betongmaster, og fremstår i dag som en unik ledning med tanke på materialbruk i master. Det er til sammen 880 master på ledningen (Riibe og Weyergang-Nielsen, 2010). Kraftlinjen, som passerer vest for planområdet, er vernet gjennom en statlig listeføring og gis Svært høy verdi (S).

Figur 40: Foto: Jan Adriansen, Sweco.

1.8 Referanser

- Asplan Viak. (2021). Fortetningsanalyse Rotnes. Asplan Viak.
- Berg, O. J. (1998). Rotnes skole i 150 år. Rotnes Skole.
- Borgedal, P., & Berg, L. (1941). Norske gardsbruk: Akershus fylke. Forlaget Norske Gardsbruk.
- Foreningen Kjenn ditt land. (1928). Kjenn ditt land: tidsskrift for kulturvern. Vol. 7. Nr. 10.
- Huseier. (2023, September). Stasjonsveien. (Sweco, Intervjuer)
- Kirkeby, B. (1961). Nittedal og Hakadal gjennom tidene. Bygdebok til skolebruk. Nittedal Bygdeboknemnd.
- Lokalhistoriewiki. (u.d.). Hentet fra https://lokalhistoriewiki.no/wiki/Fil:Nittedal_stasjon_historisk.jpeg:
https://lokalhistoriewiki.no/wiki/Fil:Nittedal_stasjon_historisk.jpeg. Besøkt 01.02.2024
- Miljøverndepartementet. (1983). Gamle hus i Nittedal. *Registrering av faste kulturminner i Norge. Galme hus i Nittedal: rapport om registrering av hus bygd før 1900*. Sekretariatet for registrering av faste kulturminner i Norge/ Miljøverndepartementet.
- Nittedal Kommune. (2023). Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2022 - 2034. Nittedal Kommune.
- Nittedal kommune. (u.d.). *Kommunekart*. Hentet fra www.kommunekart.com:
<https://kommunekart.com/klient/nittedal/publikum?urlid=7e1efaf0-ae50-4451-a397-62f04ee8eb37>
- Nittedal Kommune. (u.d.). *Nittedal kommune*. Hentet fra Teknisk og eiendom:
<https://www.nittedal.kommune.no/publisert-innhold/teknisk-og-eiendom/omradeplan-midtre-rotnes/>.
Besøkt 09.01.2024
- Riksantikvaren. (u.d.). www.riksantikvaren.no. Hentet fra Veileder: Verdisetting og verdivekting av kulturminner: <https://www.riksantikvaren.no/veileder/verdisetting-og-verdivekting-av-kulturminner/>
- Stiltre. (u.d.). www.stiltre.no. Hentet fra www.stiltre.no/byggestiler/jugend. Besøkt 09.01.2024
- Sørlihaugen Vel. (1995). Fra hyttegrend til velordnet villastrøk: Sørlihaugen Vel: 1945-1995. Sørlihaugen Vel.
- Wikipedia. (u.d.). Nittedal stasjon. https://no.wikipedia.org/wiki/Nittedal_stasjon.
- Wikipedia, & Sveitserstil. (u.d.). *Sveitserstil*. Hentet fra <https://no.wikipedia.org/wiki/Sveitserstil>. Besøkt 09.01.2024

1.9 Vedlegg

Parallelt med arbeidet med denne kulturminnerapporten, er det også gjennomført et større registreringsarbeid av enkeltobjekter i planområdet på Rotnes. Dette vurderingsarbeidet er sammenstilt i et registreringsskjema, kalt «Vurderingsskjema Rotnes», som nevnes gjennomgående i hele rapporten. Skjema ligger som vedlegg i 1.9.3.

Vurderingene er av Nittedal kommune lagt inn som et eget kartlag i kommunens digitale kartløsning, kommunekart.com.

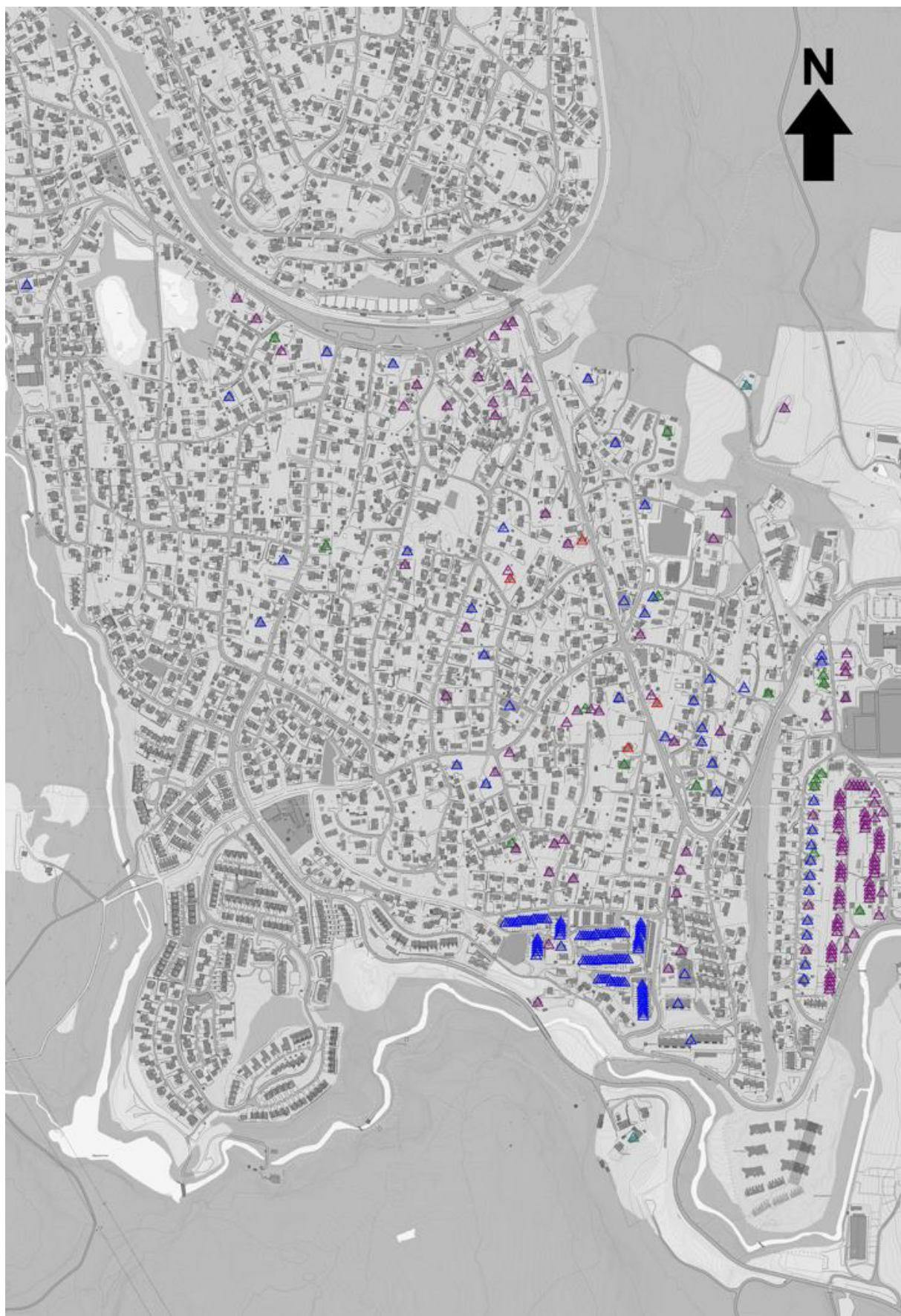
Det foreligger også registreringer av enkeltobjekter i denne kartløsningen som er kommunens egne vurderinger, og som dermed ikke kommer frem i denne kulturminnerapporten eller tilhørende vurderingsskjema.

Vedlagt ligger kartutsnitt fra kommunekart.com, som gir en oversikt over plassering av enkeltobjektene på Rotnes (1.9.1. og 1.9.2.). Tegnforklaringer på fargekoder brukt som henvisning til verneverdi, ses i figur 41:

Kulturminne Verneverdier	
	Lav verneverdi
	Middels verneverdi
	Høy verneverdi
	Svært høy verneverdi
	Ikke angitt verneverdi

Figur 41: Angivelse av fargekoder for verneverdi, hentet fra kommunekart.com

1.9.1 Vedlegg 1. Kartutsnitt med verdivurderinger, Rotnes

1.9.2 Vedlegg 2. Kartutsnitt med verdivurderinger, Rotnes sør

1.9.3. Vurderingsskjema Rotnes

										Kulturskiltet/arkeologisk miljø/stralskiltet	Representativitet	Aldersalder Speldet Tidspunkt Alder	Samlet	Kommentar	
Adresse	Husnr	Gnr/bnr	Byggningsnummer	Bygningstype	Byggetid/år	Stil	Kulturskiltet/arkeologisk miljø/stralskiltet		Representativitet	Aldersalder Speldet Tidspunkt Alder	Samlet				
Alf Praysens vei	9	14/182	151130623	Enebolig	ca. 1900	Sveits-/dragestil	H	S	S	S	H	H	H	S	
Alf Praysens vei	9		151130607	Uthus			M	H	S	H	H	H	H	H	
Nyveien 12	12	14/164	151130593	Enebolig			M	M	H	H	M	M	M	M	
Bakkeveien	3	14/318	151133657	Enebolig			H	M	M	H	H	H	M	H	
Bjertnesveien	7	14/588	151125921	Enebolig	1960-tallet	Modernisme	H	H	M	H	M	H	M	H	
Bjertnesveien	4	14/690	151125816	"Ukjent bygningstype"	1960-tallet	Modernisme	H	H	M	H	H	M	M	H	
Bjertnesveien	1A-B	14/582	151125883	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	M	M	M	M	L	M	H	M	
Bjertnesveien		14/793	151125891	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	M	M	M	M	L	M	H	M	
Bjertnesveien	2 A-B	14/581	151125867	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	H	M	H	H	M	H	M	H	
Bjertnesveien		14/792	151125875	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	H	M	H	H	M	H	M	H	
Bjertnesveien		14/507	151125859	Garasje	1960-tallet	Modernisme	H	H	H	S	M	M	M	H	
Bjertnesveien	3 A-B	14/583	151125905	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	L	L	M	L	M	H	M	L	
Bjertnesveien		14/794	151125913	Tomannsbolig	1960-tallet	Modernisme	L	L	L	M	L	M	H	M	
Blindveien	1B	14/181	151130313	Enebolig	Siste kvartal av 1800-tallet	Sveitsertil	M	H	H	H	M	M	H	H	
Blindveien	2B	14/154	151130399	Enebolig	ca. 1900	Sveitsertil	H	H	H	H	M	H	H	H	
Blindveien	3	14/188	151130348	Enebolig	Tidlig 1900	Sveitsertilselementer	M	H	H	H	M	H	H	H	
Blindveien	7	14/185	151130364	Enebolig	Tidlig 1900	Jugendstilselementer	M	M	H	M	L	M	H	H	
Bråtaveien	6	14/125	151132162	Enebolig	1900-tallet, 2 kv		M	M	M	M	M	M	M	M	
Bråtaveien	5A	14/42	151131964	Uthus	Tidlig 1900-tall		M	M	L	M	L	H	M		Redusert verdi da kontekst/hovedhus er revet.
Bråtaveien	19	14/124	151131417	Enebolig	1930-tallet		H	M	H	M	H	M	H	H	
Bråtaveien	1	14/75	151131948	Enebolig	Tidlig 1900-tall		L	L	L	L	L	M	L	L	Enten svært ombygget eller revet/bygget nytt
Kruttverkveien	1	14/265	12815948	Butikkbygning	1940-tallet	Etterkrigsarkitektur	L	H	H	M	M	L	M	M	
Kruttverkveien	29	14/244	20903767	Enebolig	1900-tallet	Sveitsertilselementer	M	M	M	H	M	H	M	M	
Kruttverkveien	37	14/117	6902014	Enebolig	Tidlig 1900-tall	Sveitsertilselementer	M	M	H	M	M	M	H	M	
Kruttverkveien	26A	14/137	6909957	Tomannsbolig, vertikaldelt	1900-tallet		L	M	M	M	L	M	H	L	
Kvernstuveien	40	14/1153	151132626	Enebolig	1800-tallet, 4. kv.	Sveitsertilselementer	H	H	H	H	M	M	H	H	
Kvernstuveien	13	14/277	151125794	Enebolig	1930-40-tallet	Opprinnelig våningshus	L	M	L	L	L	M	L	L	
Lundveien	19	14/1328	151128726	Enebolig/våningshus			M	H	H	H	M	M	H	H	
Lundveien	19		151128734	Uthus/låve			M	H	H	H	M	M	M	H	
Lundveien	13 A	14/56	151133266	Enebolig	ca 1900	Sveitsertil	H	H	H	H	M	H	H	H	
Lundveien	13 B	14/56	300248186	Enebolig			L	L	L	L	L	H	L	L	
Myrveien	1	14/909	151130100	Enebolig, tidl. Menighetshus Betel	ca. 1900	Sveitsertilselementer	M	S	H	H	H	H	H	H	
Myrveien	30	14/186	151129366	Enebolig	1960-tallet		M	H	M	H	M	S	M	M	
Myrveien	32	14/205	6901166	Enebolig	ca 1910-30	Nybarokke trekk	M	H	M	M	H	S	H	H	
Myrveien	5	14/107	151130089	Hytte/fritidsbolig	ca. 1900		H	H	H	H	M	H	H	H	
Myrveien	10	14/32	6909299	Enebolig	Ca. 1925	Sveitsertilsettet	H	M	H	H	M	M	H	H	NB: Alder er ikke fastslått. Det eldre huset er registrert fjernet i SEFRAK, men huseier sier dette er det opprinnelige bygget på eiendommen. Må avklares med RA
Myrveien	5	14/107	151130070	Enebolig	ca. 1900		M	M	H	H	M	H	H	H	
Nedre Bjertnes	3 A-D	14/755	151125212	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes			151125220	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes			151125239	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes			151125247	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	11A	14/755	151125204	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	11B		151125190	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	11C		151125182	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	11D		151125174	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	11E		151125166	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	13A	14/755	151125158	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	13B		151125131	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	13C		151125123	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	13D		151125115	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	13E		151125107	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	15A	14/755	151125093	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	15B		151125085	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	15C		151125077	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	15D		151125069	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	15E		151125050	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	17A	14/755	151125042	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	17B		151125034	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	17C		151125026	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	17D		151125018	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	17E		151124992	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	19A	14/755	151124984	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	19B		151124976	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	19C		151124968	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	19D		151124941	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes	19E		151124933	Law rekkehusbebyggelse	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes		14/755	20910518	Garasje	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes		14/755	151125743	Garasje	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	NB! Godkjent tiltak 2023/riving av verneverdig objekt og oppføring ny garasje
Nedre Bjertnes		14/755	151125735	Garasje	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	NB! Godkjent tiltak 2023/riving av verneverdig objekt og oppføring ny garasje
Nedre Bjertnes		14/755	20910496	Garasje	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Bjertnes		14/755	12820607	Garasje	50-60-tallet	Etterkrigsarkitektur	M	H	S	H	M	S	M	H	
Nedre Huseby	3	14/1204	300544275	Enebolig			L	L	L	L	L	H	L	L	Heit fullstendig ombygget/revet og nybygg. SEFRAK-reg. som 1900-talls.
Nedre Huseby	1	14/667	151132901	Enebolig	Tidlig 1900-tall	Sveitsertil	S	H	S	S	H	H	H	S	
Nedre Nygård	12 A-C	14/754	6905064	boligblokk 3-4 etg.	1970-tallet	Modernisme	M	M	M	H	M	M	M	M	
Nedre Nygård	17 A-H	14/754	6905072	boligblokk 3-4 etg.	1970-tallet	Modernisme	M	M	M	H	M	M	M	M	
Nygårdsbakken	6A	14/242	151132642	Enebolig			M	M	H	L	L	L	H	M	Sveitsertilselementer, kan være tilføyelse fra senere år. Huset er bygget til mot øst. Ukjent byggeår
Nygårdsbakken	6A	14/242	151132650	Uthus			M	M	H	H	M	H	M	H	Finnes på flyfoto fra 1946, med hovedhus. Ukjent alder
Nyveien	24 A-B	14/365	151129714	Enebolig med hybel/sokkelleil.	1930-tallet	Funkis	H	M	H	M	H	M	M	M	
Nyveien	26	14/365	151129730	Enebolig	1970-tallet		H	M	H	H	M	H	M	M	
Sagerudstubben	20	14/1181	151132952	Enebolig	1920-tallet	Jugendstilselementer	H	H	H	M	M	H	M	H	
Sagerudstubben	5	14/131	151132995	Våningshus/bolig	Tidlig 1900-tall	Sveitsertil	H	H	H	H	H	L	H	H	Svært forfallent, men innehar store kulturminneverdier
Sagerudstubben	20	14/1181	151132960	Uthus	1920-tallet		H	H	H	H	M	H	H	H	
Sagerudstubben	5	14/131	151132960	Uthus	Tidlig 1900-tall	Sveitsertilselementer	H	H	H	H	M	H	M	H	Svært forfallent, men innehar store kulturminneverdier
Sagerudstubben	5	14/131	151132987	Uthus	1900-tall, 3 kv.		L	L	L	L	M	L	M	L	
Sagerudveien	16	14/64	151128661	Enebolig/våningshus			M	H	M	H	M	M	M	M	
Sagerudveien	16		151128688	Uthus			M	H	H	H	M	M	M	M	
Sagerudveien	18	14/673	151128653	Enebolig	1960-tall		M	M	M	H	M	M	M	M	
Skolemesterveien	1B	14/462	151131387	Enebolig	Ca. 1960-tallet		M	H	H	M	M	M	M	M	
Skolemesterveien	3A	14/461	151131379	Tomannsbolig, vertikaldelt	Ca. 1960-tallet		M	M	M	M	M	M	M	M	
Skolemesterveien	3B	14/461	20916281	Tomannsbolig, vertikaldelt	1970-tallet		M	L	L	L	M	L	M	L	
Skolemesterveien	33	15/225	151130976	Enebolig	Nybygg		L	L	L	L	L	H	L	L	Det opprinnelige huset på denne adr. er revet.
Skolemesterveien	5	14/744	151131263	Enebolig	1940-tallet		M	M	M	L	M	M	M	M	
Skråningen	1B	14/81	151132227	Enebolig med hybel/sokkelleil.	Tidlig 1900-tall		M	M	H	M	M	M	M	M	
Skråningen	1A	14/1271	20909374	Enebolig	Tidlig 1900-tall	Jugendstil	M	M	H	M	M	M	M	M	
Skråningen	3	14/194	6902081	Enebolig	Tidlig 1900-tall	Jugendstil	M	M	H	M	M	M	H	H	
Skråningen	6	14/169	6916163	Enebolig	Tidlig 1900-tall		M	M	M	L	M	M	M	M	
Solliveien	2	14/15	6904831	Barneskole	1955 og 1972	Modernisme	H	H	H	H	M	H	M	H	
Solliveien	4	14/15	151131328	Barneskole	1925	Nyklassisme	H	H	H	H	H	H	H	H	
Stasjonsveien	2B	14/57	151131832	Enebolig	Tidlig 1900-tall	Enebolig	H	H	H	M	H	H	H	H	Gammel lærerbolig
Stasjonsveien	70	14/152	151130135	Enebolig	ca 1910-30	Jugend	H	H	M	M	M	H	M	H	
Stasjonsveien	70	14/152	151130143	Uthus											

